

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Перший проректор
 Глухівського НПУ
 ім. О. Довженка
Марина ХРОЛЕНКО
 ім'я, прізвище
 «08» «08» 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА В СИСТЕМІ ОСВІТИ»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Предметна спеціальність:

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма: «Психологія»

Статус: цикл професійної підготовки, нормативна дисципліна

Структурні підрозділи, відповідальні за реалізацію навчальної дисципліни:

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра: педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин				Вид семестрового контролю	
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття			Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Залік	Іспит
					Всього	Лекції	Практичні заняття			
Денна	II	4	4	120	40	18	22	80	-	+
Заочна	II	4	4	120	12	6	6	108	-	+

Робочу програму складено на основі: Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія (затвердженого та введеного в дію наказом Міністерством освіти і науки України від 24.04.2019 року № 565) та змін до Стандарту, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України № 1583 від 29.12.2023 р., № 842 від 13.06.2024 р., Професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти», затвердженого наказом Мінекономіки № 2425 від 24.12.2020 р., Професійного стандарту «Практичний психолог (соціальна сфера)», затвердженого наказом Мінекономіки № 211 від 03.02.2021 р., освітньо-професійної програми «Психологія», навчального плану підготовки бакалаврів спеціальності 053 Психологія Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Укладач робочої програми: Юрій РЯБКО, асистент кафедри педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту

(підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО

кафедрою педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту
протокол від «27» серпня 2024 року №1

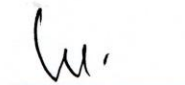
Завідувач кафедри Павло БІЛІЧЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент

(підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ННІ Педагогіки і психології
протокол від «28» серпня 2024 року № 7

Голова вченої ради ННІ Педагогіки і психології Андрій ШЕРУДИЛО,
кандидат педагогічних наук, доцент

(підпис)

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми Інга ПОЛІЛУЄВА, кандидат психологічних наук,
старший викладач кафедри педагогіки, психології, соціальної роботи та
менеджменту

(підпис)

1. Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Психологічна служба в системі освіти» є нормативним компонентом освітньої програми «Психологія» та спрямована на формування у майбутніх фахівців розуміння призначення, специфіки діяльності психологічної служби системи освіти України, ознайомлення з основними нормативними документами, що регулюють діяльність служби. Матеріали курсу охоплюють питання історії прикладної психології в Україні, створення, розвитку і сьогодення психологічної служби, її структури, функцій, мети і завдань діяльності. Особливо розглядається питання діяльності Служби в умовах збройної агресії.

Мета навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами освіти особливостей функціонування психологічної служби системи освіти України на сучасному етапі: структури, функцій, принципів діяльності

Завдання навчального курсу:

1) розкрити закономірності феномену психологічної практики, місця прикладної психології в системі знань про людину;

2) розкрити історичні передумови виникнення і розвитку психологічної служби в системі освіти України;

3) розкрити особливості діяльності відомчих психологічних служб в Україні, психологічних служб підтримки освіти в інших країнах;

4) сформулювати уявлення про мету, завдання і принципи організації, структуру та управління психологічною службою, організаційні моделі служби.

5) розкрити специфіку діяльності служби у закладах дошкільної освіти, у початковій і основній школі, позашкільних навчальних закладах, у вищих навчальних закладах освіти, особливості діяльності ПМПК.

6) сформулювати уявлення про шляхи професійного становлення особистості практичного психолога і професійне зростання фахівця психологічної служби.

Пререквізити: курс «» використовує міждисциплінарні знання з таких навчальних дисциплін як: «Вступ до спеціальності», «Основи інклюзивної освіти», «Вікова психологія» «Педагогічна психологія».

Постреквізити: Знання з курсу «Психологічна служба в системі освіти» можуть бути використані при проходженні навчально-ознайомлювальної практики, психодіагностичної і консультативно-корекційної практики, при написанні фахової кваліфікаційних робіт.

Основні навчальні компетентності як результат успішного засвоєння навчального курсу

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недобросовісності.

Фахові компетентності (ФК):

ФК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

ФК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

ФК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ФК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики

ФК11.Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ФК 13. Здатність забезпечувати та підтримувати психологічне здоров'я учасників освітнього процесу в ЗО, проводити діагностично-корекційну роботу та психологічний супровід.

Програмні результати (ПР):

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН15.Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

ПРН16.Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога

ПРН17.Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Організація навчання

Види занять. Лекція-бесіда, передбачає безпосередній контакт викладача з аудиторією. Запитання адресуються до всіх, студенти відповідають з місця; викладач піклується про те, щоб запитання не залишалися без відповіді. Запитання не для контролю знань, а для з'ясування рівня орієнтованості і пізнання здобувачів освіти з проблем курсу, міри їх готовності до сприйняття наступного матеріалу. В умовах карантину (дистанційне навчання) лекційні заняття проводяться на платформі ZOOM.

Практичне заняття передбачає детальний розгляд здобувачами освіти окремих теоретичних положень курсу та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно до сформованих завдань. Перелік тем практичної роботи визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Практичне заняття включає: проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувачів освіти; постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання. Оцінки, отримані студентом за окремі практичні заняття, зараховуються під час виставлення підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни. В умовах карантину (дистанційне навчання) практичні заняття проводяться з використанням сервісу classroom google.

Самостійна робота студента (СРС) - це самостійна діяльність-учіння здобувачів освіти, яку викладач планує разом зі студентом, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни і передбачає:

- 1) опрацювання лекційного матеріалу;
- 2) підготовку до практичного заняття;
- 3) виконання творчих робіт за запропонованою тематикою;
- 4) роботу з термінологічним словником;
- 5) роботу з науковими першоджерелами, ознайомлення з новинками наукової літератури;

В умовах дистанційного навчання планування самостійної роботи студентів, методичне керівництво і контроль за її виконанням відбувається з використанням платформи ZOOM.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин (4 кредитів ECTS).

Передбачається виконання трьох модульних робіт за результатами 1, 2, 3 змістових модулів.

Підсумковий контроль -іспит.

Освітні технології організації навчання та викладання: особистісно-орієнтовані (технологія індивідуального навчання, технологія активного навчання та самонавчання,

технологія евристичного навчання); активні та інтерактивні технології проведення занять (технологія розвитку критичного мислення, технологія проведення дискусій, ділові та рольові ігри тощо).

Форми роботи: практикуми, тренінги, рольова гра, аналітичні дискурси, диспути тощо. Заняття містять теоретичні та практичні блоки.

Методи навчання

Для забезпечення ефективного засвоєння матеріалу курсу застосовуються різноманітні методи навчання, які охоплюють наступні аспекти:

Методи організації та проведення навчального процесу:

- вербальні (лекція у форматі монологу, лекція-обговорення, проблемно-орієнтована лекція);

- візуальні (використання презентацій, демонстрація матеріалів, застосування опорних схем і конспектів);

- практичні (виконання практичних завдань).

Методи мотивації та стимулювання пізнавальної активності:

- проблемний виклад інформації;

- звернення до реального життєвого досвіду студентів;

- організація навчальних дискусій.

Методи оцінювання та самоконтролю результатів навчання:

- усне оцінювання знань;

- письмовий контроль;

- самооцінка та взаємний контроль між студентами;

- аналіз відповідей.

2. Опис навчальної дисципліни **«Психологічна служба в системі освіти»**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань: <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> Спеціальність: 053 Психологія	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
		Статус – нормативна	
Модулів – 3 Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин – 120.	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Освітня програма: «Психологія»	Рік підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекційні заняття	
		18 год.	6 год.
		Практичні заняття	
		22 год.	6 год.
Самостійна робота			
80 год.	108 год.		

		Вид контролю – залік

2.1. Програма навчальної дисципліни

Модуль І. ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА ЯК СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ

Тема 1. Психологічна практика і психологічна служба. Психологічна служба як соціальне явище. Феномен психологічної практики. Практична психологія та її місце у системі психологічного знання. Соціальні технології як методична основа діяльності психологічної служби. Етичні засади професійної діяльності практичного психолога.

Тема 2. Історія розвитку психологічних служб в Україні. Періодизація розвитку прикладної психології в Україні. Психологія в умовах соціальних потрясінь початку ХХ століття. Виникнення і розвиток психологічних служб в Україні. Розвиток психотехніки. Розвиток педології. Заборона прикладної психології в СРСР. Підсумки розвитку радянської психології в передвоєнний період. Теоретичні передумови розвитку практичної психології в Україні у другій половині ХХ століття. Етапи становлення і розвитку психологічної служби в Україні

Основні вихідні поняття: психологічна служба, психологічна практика, практична (прикладна) психологія, психотехніка, психологічна технологія, деонтологія, етичні принципи, педологія, методологія соціального проектування, наукова, позанаукова і побутова психологія, професійна кооперація

Тема 3. Психологічні служби. Національна система соціальних і психологічних служб України. Загальні принципи організації національної системи соціальних і психологічних служб України. Відомчі психологічні служби. Система психологічного забезпечення діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Система психологічного забезпечення діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ. Система психологічного забезпечення діяльності персоналу Державної прикордонної служби України. Центри соціально-психологічної реабілітації населення, що постраждало внаслідок аварії на ЧАЕС. Психологічні служби зарубіжних країн. Організація психологічної служби системи освіти в США. Організація психологічної служби в країнах Європи. Організація психологічної служби в системі освіти Ізраїлю. Система психологічної підтримки освіти в Росії.

Модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ СИСТЕМИ ОСВІТИ

Тема 4. Організація та структура психологічної служби системи освіти. Мета, завдання і принципи організації психологічної служби. Структура та управління психологічною службою. Розподіл функцій і повноважень у психологічній службі.

Тема 5. Організаційні моделі діяльності психологічної служби. Організаційні моделі діяльності психологічної служби на рівні “район (місто) - навчальний заклад”. Організаційні моделі діяльності психологічної служби на рівні області. Психолого-медико-педагогічні консультації (ПМПК). Психологічна служба у початковій школі. Діяльність психологічної служби основної школи. Психологічне забезпечення діяльності позашкільних навчальних закладів. Психологічна служба вищих навчальних закладів. Діяльність психологічної служби в умовах військової агресії.

Тема 6. Діяльність психологічної служби в умовах військової агресії. Ключові напрями роботи психологічної служби в умовах військової агресії. Психологічна допомога комбатантам і постраждалим внаслідок військових дій. Психологічний супровід внутрішньо переселених осіб. Співпраця з міжнародними гуманітарними організаціями і Українськими громадськими організаціями

Основні вихідні поняття: відомчі психологічні служби; психолого-медико-педагогічні консультації (ПМПК); організаційна модель служби.

Модуль 3. ПРОФЕСІЙНІ ОБОВ'ЯЗКИ І ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ФАХІВЦІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

Тема 7. Посадові обов'язки і нормативна документація психолога освіти.

Положення про психологічну службу в системі освіти України. Посадові обов'язки, права та відповідальність практичних психологів та соціальних педагогів. Поняття про нормативи чисельності практичних психологів. Планування діяльності за нормативами часу. Нормативно-правові документи: мета, призначення та вимоги до зберігання. Навчально-методична та довідково-інформаційна документація. Документація обліково-статистичного та службового використання. Циклограма діяльності психологічної служби. Поняття про психологічний кабінет. Вимоги до його оформлення та завідування. Атестація практичних психологів.

Тема 8. Професійна підготовка та розвиток особистості практичного психолога.

Особистість практичного психолога. Професійне становлення особистості практичного психолога. Професійне зростання фахівця психологічної служби. Попередження професійних деформацій і професійного вигорання фахівців психологічної служби.

Основні вихідні поняття: Основні вихідні поняття: психологічна служба, актуальні завдання, перспективні завдання, науковий аспект предмета ПС, прикладний аспект предмета ПС, практичний аспект предмета ПС, методична модель ПС, адміністративна модель ПС, функції практичного психолога, посадові обов'язки практичного психолога, права практичного психолога, відповідальність ПП, нормативи чисельності ПП, кабінет практичного психолога, спеціалізовані навчальні заклади, атестація практичного психолога, кваліфікаційна категорія практичного психолога, циклограма діяльності психологічної служби; професійні деформації, професійне вигорання.

2.2. Структура навчальної дисципліни (денна / заочна форма)

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	практичні заняття	СРС
Змістовий модуль І. Психологічна служба як соціальне явище			
Тема 1. Практична психологія та її місце у системі психологічного знання	1/1	1/-	6/8
Тема 2. Історія розвитку психологічних служб в Україні	1/-	1/1	6/5
Тема 3. Етичні засади професійної діяльності практичного психолога	2/1	2/1	6/8
Змістовий модуль 2. Організація та зміст діяльності психологічної служби системи освіти			
Тема 4. Національна система соціальних і психологічних служб України	1/-	1/-	5/8
Тема 5. Психологічні служби зарубіжних країн	1/-	1/-	5/5
Тема 6. Організація та структура психологічної служби системи освіти України	1/-	1/-	5/8
Тема 7. Організаційні моделі діяльності психологічної служби	1/-	2/-	5/8
Тема 8. Інклюзивно ресурсні центри ІРЦ	1/-	1/-	5/8
Тема 9. Діяльність психологічної служби початкової і основної школи	1/-	2/-	5/8
Тема 10. Психологічна служба вищих	1/-	2/-	5/8

навчальних закладів			
Тема 11. Діяльність психологічної служби в умовах військової агресії	2/-	2/-	5/8
Тема 12. Напрямки діяльності психологічної служби	2/2	2/2	10/8
Змістовий модуль 3. Професійна підготовка та розвиток особистості практичного психолога			
Тема 13. Документація в роботі психолога.	2/1	2/1	6/10
Тема 14. Професійне становлення особистості практичного психолога	1/1	2/1	6/8
Разом за семестр	18/6	22/6	80/108

2.3. Зміст лекційного курсу

Номер теми	Перелік тем лекцій, їх анотації*	Кількість годин
1	<p><u>Психологічна практика і психологічна служба.</u> 1.Психологічна служба як соціальне явище. 2.Феномен психологічної практики. 3.Практична психологія та її місце у системі психологічного знання. 4.Соціальні технології як методична основа діяльності психологічної служби. Анотація: <i>Розглядаються предмет дисципліни, розкривається феномен психологічної служби як соціального явища, поняття психологічна практика, наукова психологія, позанаукова і побутова психологія, соціальні технології, психологічні технології.</i></p>	1/1
2	<p><u>Історія розвитку психологічних служб в Україні.</u> 1.Періодизація розвитку прикладної психології в Україні. 2. Психологія в умовах соціальних потрясінь початку ХХ століття. 3.Виникнення і розвиток психологічних служб в Україні. 4. Розвиток психотехніки. 5.Теоретичні передумови розвитку практичної психології в Україні у другій половині ХХ століття. 6.Етапи становлення і розвитку психологічної служби в Україні Анотація: <i>Розглядається історія розвитку прикладної психології в Україні і світі; етапи становлення і розвитку психологічних служб України і психологічної служби системи освіти України.</i></p>	1/0
3	<p><u>Етичні засади професійної діяльності практичного психолога.</u> 1. Деонтологія в роботі психолога. 2. Гуманістичні принципи і настанови в роботі психолога. 3.Етичний кодекс психолога. 4. Етичні принципи професійної діяльності у взаємодії з дітьми і їх батьками. Анотація: <i>розглядаються базові етичні засади професійної діяльності практичного психолога; на прикладах розглядаються особливості застосування окремих положень Етичного кодексу психолога.</i></p>	2/1

4,5	<p><u>Національна система соціальних і психологічних служб України</u> <u>Психологічні служби зарубіжних країн</u> 1. Національна система соціальних і психологічних служб України. 2. Загальні принципи організації національної системи соціальних і психологічних служб України. Відомчі психологічні служби. 4. Система психологічного забезпечення діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій. 5. Система психологічного забезпечення діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ. 6. Система психологічного забезпечення діяльності персоналу Державної прикордонної служби України. 7. Центри соціально-психологічної реабілітації населення, що постраждало внаслідок аварії на ЧАЕС. Анотація: <i>Розглядається національна система соціальних і психологічних служб України, загальні принципи організації національної системи соціальних і психологічних служб України, історія створення завдання, структура відомчих психологічних служб.</i> [2, 3, 5].</p>	2/-
6	<p><u>Організація та структура психологічної служби системи освіти України.</u> 1. Мета, завдання і принципи організації психологічної служби. 2. Структура та управління психологічною службою. 3. Розподіл функцій і повноважень у психологічній службі. Анотація: <i>розглядаються організація та структура психологічної служби системи освіти</i> [2, 3, 5].</p>	1/0
7	<p><u>Організаційні моделі діяльності психологічної служби.</u> 1. Організаційні моделі діяльності психологічної служби на рівні “район (місто) - навчальний заклад”. 2. Організаційні моделі діяльності психологічної служби на рівні області. 3. Психолого-медико-педагогічні консультації (ПМПК). 4. Психологічне забезпечення діяльності позашкільних навчальних закладів. Анотація: <i>розглядаються організаційні моделі діяльності психологічної служби: на рівні “район (місто) - навчальний заклад, на рівні області, завдання і структуру психолого-медико-педагогічних консультацій (ПМПК); особливості діяльності психологічних служб закладів освіти.</i> [2, 3, 5].</p>	1/0
8	<p><u>Інклюзивно-ресурсні центри (ІРЦ)</u> 1. Мета і завдання діяльності інклюзивно-ресурсних центрів. 2. Структура і підпорядкування ІРЦ. 3. Комплексна оцінка розвитку дитини в ІРЦ. 4. Зміст психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг ІРЦ. 5. Співпраці ІРЦ з іншими ланками психологічної служби системи освіти України. Анотація: <i>розглядається діяльність інклюзивно-ресурсних центрів і їх взаємодія з іншими ланками психологічної служби системи освіти України.</i></p>	1/-

9,10	<p><u>Діяльність психологічної служби початкової і основної школи. Психологічна служба вищих навчальних закладів.</u></p> <p>1. Загальна мета діяльності психологічної служби в початковій школі. 2. Завдання діяльності психологічної служби в роботі з дітьми 3. Завдання психологічної служби у роботі з вчителями, класоводами, вихователями, батьками. 4. Діяльність психологічної служби основної школи. 5. Циклограма діяльності Служби в закладах освіти. 6. Організація діяльності, цілі і завдання психологічної служби в закладах вищої освіти.</p> <p>Анотація: розглядаються принципи організації, основні напрямки діяльності психологічної служби початкової і основної школи та вищих навчальних закладів [3, 5,6,4]</p>	2/-
11, 12	<p><u>Напрямки діяльності психологічної служби. Діяльність психологічної служби в умовах військової агресії</u></p> <p>1. Забезпечення адаптації дітей до навчання. 2. Моніторинг динаміки розвитку класних колективів. 3. Професійна орієнтація. 4 Психологічна просвіта, підвищення 5. Консультативно-методична робота 6. Організація діяльності, актуальні завдання діяльності фахівців психологічно служби в умовах військової агресії. 7. Розвиток резильєнтності учасників навчально-виховного процесу. 8. Робота з постраждалими внаслідок військових дій. 9. Робота фахівців служби з внутрішньо-переміщеними особами</p> <p>Анотація: розглядаються напрямки діяльності психологічної служби, завдання і специфіка діяльності психологічної служби в умовах військової агресії</p>	4/2
13	<p><u>Посадові обов'язки і нормативна документація психолога освіти.</u></p> <p>1.Положення про психологічну службу в системі освіти України. 2.Посадові обов'язки, права та відповідальність практичних психологів та соціальних педагогів. 3.Поняття про нормативи чисельності практичних психологів. Планування діяльності за нормативами часу. 4.Нормативно-правові документи: мета, призначення та вимоги до зберігання. 5.Навчально-методична та довідково-інформаційна документація. 6.Документація обліково-статистичного та службового використання. 7.Циклограма діяльності психологічної служби. 8.Атестація практичних психологів.</p> <p>Анотація: розглядаються основні нормативні документи, які регламентують діяльність психологів освіти; документація яку ведуть психологи; орієнтовні види діяльності психологічної служби згідно річної циклограми. Розглядається питання юридичних прав психологів, вимоги до атестаційних категорій.</p>	2/1
14	<p><u>Професійна підготовка та розвиток особистості практичного психолога.</u></p> <p>1.Особистість практичного психолога. 2. Професійне становлення особистості практичного психолога. 3. Професійне зростання фахівця психологічної служби. 4.Попередження професійних деформацій і професійного вигорання фахівців психологічної служби.</p> <p>Анотація: розглядаються вимоги до особистості практичного психолога, шляхи професійного становлення фахівця психологічної служби, проблеми професійної адаптації і попередження професійних деформацій та професійного вигорання. [2, 3, 5].</p>	1/1
Разом за семестр		18/6

2.4. Зміст практичних занять

Номер теми	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	<p>Практична психологія та її місце у системі психологічного знання.</p> <p>1.Психологічна служба як соціальне явище. 2.Феномен психологічної практики. 3.Практична психологія та її місце у системі психологічного знання. 4.Соціальні технології як методична основа діяльності психологічної служби.</p>	1/-
2	<p>Історія розвитку психологічних служб в Україні</p> <p>1.Періодизація розвитку прикладної психології в Україні. 2.Психологія в умовах соціальних потрясінь початку ХХ століття. 3.Виникнення і розвиток психологічних служб в Україні. 4.Розвиток психотехніки. 5.Розвиток педології. 6.Заборона прикладної психології в СРСР. 7.Підсумки розвитку радянської психології в передвоєнний період. 8.Теоретичні передумови розвитку практичної психології в Україні у другій половині ХХ століття. 9.Етапи становлення і розвитку психологічної служби в Україні.</p>	1/1
3	<p>Етичні засади професійної діяльності практичного психолога</p> <p>1. Деонтологія в роботі психолога. 2. Гуманістичні принципи і настанови в роботі психолога. 3.Етичний кодекс психолога. 4. Етичні принципи професійної діяльності у взаємодії з дітьми і їх батьками.</p>	2/1
4	<p>Національна система соціальних і психологічних служб України</p> <p>1. Національна система соціальних і психологічних служб України. Загальні принципи організації національної системи соціальних і психологічних служб України. 2.Відомчі психологічні служби. 3.Система психологічного забезпечення діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій. 4.Система психологічного забезпечення діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ. 5.Система психологічного забезпечення діяльності персоналу Державної прикордонної служби України. 6.Центри соціально-психологічної реабілітації населення, що постраждало внаслідок аварії на ЧАЕС.</p>	1/-
5	<p>Психологічні служби зарубіжних країн</p> <p>1. Організація психологічної служби системи освіти в США. 2.Організація психологічної служби в країнах Європи. (на прикладі Німеччини, Великої Британії) 3. Організація психологічної служби в системі освіти Ізраїлю. 4. Система психологічної підтримки освіти в Канаді.</p>	1/-
6	<p>Організація та структура психологічної служби системи освіти України.</p> <p>1.Мета, завдання і принципи організації психологічної служби. 2.Структура та управління психологічною службою. 3.Розподіл функцій і повноважень у психологічній службі.</p>	1/-
7, 8	<p>Організаційні моделі діяльності психологічної служби</p> <p>Організаційні моделі діяльності психологічної служби на рівні “район (місто), громада - навчальний заклад”. 2.Організаційні моделі діяльності психологічної служби на рівні області. 3.Психолого-медико-педагогічні консультації (ПМПК). 4. Психологічне забезпечення діяльності позашкільних навчальних закладів. 5.Мета і завдання діяльності інклюзивно ресурсних</p>	3/-

	центрів. 6. Структура і підпорядкування ІРЦ. 3. Комплексна оцінка розвитку дитини в ІРЦ. 7. Зміст психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг ІРЦ. 8. Співпраці ІРЦ з іншими ланками психологічної служби системи освіти України.	
9,10	Діяльність психологічної служби початкової і основної школи. Психологічна служба вищих навчальних закладів. 1. Загальна мета діяльності психологічної служби в початковій школі. 2. Завдання діяльності психологічної служби в роботі з дітьми 3. Завдання психологічної служби у роботі з вчителями, класоводами, вихователями, батьками. 4. Діяльність психологічної служби основної школи. 5. Циклограма діяльності Служби в закладах освіти. 6. Організація діяльності, цілі і завдання психологічної служби в закладах вищої освіти.	2/-
11	Діяльність психологічної служби в умовах військової агресії 1.Ключові напрями роботи психологічної служби в умовах військової агресії. 2. Психологічна допомога комбатантам і постраждалим внаслідок військових дій. 3. Психологічний супровід внутрішньо переселених осіб. 4.Співпраця з міжнародними гуманітарними організаціями і Українськими громадськими організаціями.	2/-
12	Напрямки діяльності психологічної служби 1. Види діяльності працівників психологічної служби: діагностика, корекція, реабілітація, профілактика, прогностика. 2. Значення циклограм в діяльності фахівців психологічної служби. Принципи складання циклограм. Забезпечення адаптації дітей до навчання. 3. Моніторинг динаміки розвитку класних колективів. 4. Професійна орієнтація. 5. Психологічна просвіта, підвищення 5. Консультативно-методична робота	2/2
13	Документація в роботі психолога. 1.Положення про психологічну службу в системі освіти України. 2.Посадові обов'язки, права та відповідальність практичних психологів та соціальних педагогів. 3.Поняття про нормативи чисельності практичних психологів. 4.Планування діяльності за нормативами часу. 5.Нормативно-правові документи: мета, призначення та вимоги до зберігання. 6.Навчально-методична та довідково-інформаційна документація. 7.Документація обліково-статистичного та службового використання. 8.Циклограма діяльності психологічної служби. 9.Поняття про психологічний кабінет. Вимоги до його оформлення та завідування.10.Атестація практичних психологів.	2/1
14	Професійне становлення особистості практичного психолога 1.Особистість практичного психолога. 2.Професійне становлення особистості практичного психолога. 3.Професійне зростання фахівця психологічної служби. 4.Попередження професійних деформацій і професійного вигорання фахівців психологічної служби.	2/1
	Разом за IV семестр	22/4

2.5. Зміст самостійної роботи

Номер	Зміст самостійної роботи	Кількість
-------	--------------------------	-----------

теми		ГОДИН
Тема 1-3	1. Опрацювати основну та додаткову літературу до теми.	6/8
	2. Виконати письмово завдання практичної роботи, викласти у Гугл-Клас.	
	3. Повести роботу з термінологією: проаналізувати значення основних термінів, занотувати (за необхідності): <i>психологічна служба, психологічна практика, практична (прикладна) психологія, психотехніка, психологічна технологія, деонтологія, етичні принципи, педологія, методологія соціального проектування, наукова, позанаукова і побутова психологія, професійна кооперація, психотехніка психологічні технології психоаналіз рефлексологія біогенетичний підхід соціогенетичний підхід педологія, програмоване навчання, діалогічний підхід, психологічний супровід.</i>	6/5
	4. Занотувати основні положення лекційного матеріалу.	6/8
	5. Провести рефлексію власного досвіду за даною темою, щодо можливості використання отриманих знань в професійній діяльності.	
	6. Підготувати (знайти у відкритих джерелах, наявній літературі) матеріали за темою. Визначитись з питаннями, які потребують додаткового обговорення а занятті для уточнення.	
Тема 8-15	1. Опрацювати основну та додаткову літературу до теми.	5/8
	2. Виконати письмово завдання практичної роботи, викласти у Гугл-Клас.	
	3. Повести роботу з термінологією: проаналізувати значення основних термінів, занотувати (за необхідності): <i>відомчі психологічні служби; психолого-медико-педагогічні консультації (ПМПК); організаційна модель служби, інклюзивно-ресурсний центр, посттравматичний стресовий розлад, шокова психотравма, комбатант, психотерапія, реабілітація, внутрішньо переміщені особи.</i>	5/5
		5/8
	4. Занотувати основні положення лекційного матеріалу.	5/8
	5. Провести рефлексію власного досвіду за даною темою, щодо можливості використання отриманих знань в професійній діяльності.	5/8
	6. Підготувати (знайти у відкритих джерелах, наявній літературі) матеріали за темою. Визначитись з питаннями, які потребують додаткового обговорення а занятті для уточнення.	5/8
		5/8
		10/8
Тема 16-22	1. Опрацювати основну та додаткову літературу до теми.	6/10
	2. Виконати письмово завдання практичної роботи, викласти у Гугл-Клас.	
	3. Повести роботу з термінологією: проаналізувати значення основних термінів, занотувати (за необхідності): <i>актуальні завдання, перспективні завдання, науковий аспект предмета ПС, прикладний аспект предмета ПС, практичний аспект предмета ПС, методична модель ПС, адміністративна модель ПС, функції практичного психолога, посадові обов'язки практичного психолога, права практичного психолога, відповідальність ПП, нормативи чисельності ПП, кабінет практичного психолога, спеціалізовані навчальні заклади, атестація практичного психолога, кваліфікаційна категорія практичного психолога, циклограма діяльності психологічної служби; професійні деформації, професійне вигорання.</i>	6/8
		8/10
	4. Занотувати основні положення лекційного матеріалу.	8/15
	5. Провести рефлексію власного досвіду за даною темою, щодо	8/20
	8/20	

	<p>можливості використання отриманих знань в професійній діяльності.</p> <p>6. Підготувати (знайти у відкритих джерелах, наявній літературі) матеріали за темою. Визначитись з питаннями, які потребують додаткового обговорення а занятті для уточнення.</p> <p>7. Підібрати на основі вивченого матеріалу методи саморегуляції для профілактики професійного вигорання.</p>	8//16
	Разом за семестр	80/108

2.6. Зміст індивідуальної роботи

№ п/п	Назва теми (модуля, змістового модуля) та зміст індивідуальної роботи	Кількість годин
1, 2	<p>ЗМ 1. Психологічна служба як соціальне явище,</p> <p>ЗМ 2. Організація та зміст діяльності психологічної служби системи освіти</p> <p>Завдання 1: Підготувати реферати на одну із запропонованих тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Учені-психологи пореволюційного періоду. 2. Особливості життя психологічного співтовариства в умовах соціальних перетворень. 3. Соціальне замовлення на адресу прикладної психології у перші пореволюційні десятиліття. 4. Теоретичні здобутки педології. 5. Педологічні служби в різних галузях народного господарства. 6. Завдання діяльності, структура і напрями роботи психологічної служби органів внутрішніх справ. 6. Особливості діяльності психологічної служби Ізраїлю. 	
3	<p>ЗМ 3. Професійна підготовка та розвиток особистості практичного психолога</p> <p>Завдання 1. Підготувати реферати на одну із запропонованих тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативні документи, якими регулюється діяльність психологічної служби системи освіти. 2. Види і напрями діяльності психологічної служби системи освіти. 3. Організаційні принципи діяльності психологічної служби системи освіти. 4. Функціональні обов'язки та права практичного психолога навчального закладу. 5. Система психолого-медико-педагогічних консультацій та її взаємодія з психологічною службою. 6. Зміст і основні напрями діяльності психологічної служби початкової школи. 7. Зміст і основні напрями діяльності психологічної служби позашкільних навчальних закладів. <p>Завдання 2. Спираючись на нормативні документи психологічної служби і власні професійні наміри розробити стратегію професійної кар'єри (на термін до 15 років).</p>	
	Разом за семестр	

2.7. Перелік питань для підсумкового контролю.

2.8.1. Тематика модульної контрольної роботи.

Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Психологічна служба в системі освіти» проводиться наприкінці кожного модулю, оцінюється в 5 балів. Максимальна сума отриманих студентом балів таким чином може становити 15 балів.

Завдання контрольних робіт за **модулем 1**

Варіант 1

1. Різновиди психологічної практики. Суб'єкти й об'єкти психологічної практики.
2. Психотехніка як масштабний практичний психологічний рух початку ХХ ст. (П.М. Корженцев, І.М. Шпільрейн, А. К. Гостєв, В.Е. Мейєрхольд).
3. Основні принципи, структура та завдання діяльності національної системи соціальних і психологічних служб.
4. Проектно-технологічний підхід як основа діяльності психологічної служби.

Варіант 2

1. Взаємозв'язок прикладної психології, психологічної практики наукової психології.
2. Внесок психотехніки в розвиток і формування вітчизняної прикладної психології (Ц.Р. Геллерштейн, А.М. Мандрика, Н.Д. Левітов, М.Ю. Сиркін, Д.І. Рейтинбарг, А.І. Колода, К.К. Платонов, К.Х. Кекчєєв, Н.А. Рибніков, В. Коган, А.А. Толчинський, А.І. Розенблюм та інші).
3. Етичні принципи в оботі психолога освіти.
4. Структура та управління психологічною службою в системі освіти України

Варіант 3

1. Проектно-технологічний підхід як основа діяльності психологічної служби.
2. Внесок вітчизняних учених у розвиток і становлення педології як науки. Напрями й представники педологічного руху (М.Я. Басов, П.П. Блонський, Л.С. Виготський, А.С. Залужний, А.Б. Залкінд, Г.С. Костюк, С.С. Моложавий та ін.).
3. Особливості діяльності практичних психологів у закладах освіти в країнах Європейського Союзу.
4. Передумови та чинники становлення і розвитку вітчизняної прикладної психології.
5. Основні етапи становлення психологічної служби в системі освіти України.

Завдання контрольних робіт за **модулем 2**

Варіант 1

1. Психологічне забезпечення діяльності закладу позашкільної освіти.
2. Діяльність психологічної служби в умовах військової агресії.
3. Значення циклограм в діяльності фахівців психологічної служби.
4. Професійна підготовка та розвиток особистості практичного психолога.

Варіант 2

1. Зміст і основні напрями діяльності психологічної служби основної школи.
2. .
3. Нормативи чисельності фахівців психологічної служби
4. Функціональні обов'язки та права практичного психолога навчального закладу
5. Професійне становлення особистості практичного психолога.

Варіант 3

1. Принципи складання циклограм діяльності психологічної служби
2. Зміст і основні напрями діяльності психологічної служби ВНЗ III-IV рівнів акредитації
3. Професійне зростання фахівця психологічної служби.
4. Вимоги до атестації фахівців психологічної служби

Модульна контрольна робота (узагальнююча) за **3 модулем** (максимальна кількість балів – 5)

1. Об'єктом психологічної практики є (оберіть найбільш повний варіант відповіді)

- інша людина (інший суб'єкт), група людей, або сам суб'єкт
- сам суб'єкт (у самовихованні, самонавіюванні тощо)
- інші люди, як суб'єкти

-група людей

2. Форми психологічної практики:

- Індивідуальні, групові, масові

- Індивідуальні

-Групові

- Масові

3. Об'єктом індивідуальної форми психологічної практики виступає:

- окрема особа

- конкретна група людей, первинний колектив

- велика соціальна група, або цільова аудиторія

- сам суб'єкт психологічної практики

4. Об'єктом групової форми психологічної практики виступає:

- окрема особа

- конкретна група людей, первинний колектив

- велика соціальна група, або цільова аудиторія

- сам суб'єкт психологічної практики

5. Об'єктом масової форми психологічної практики виступає:

- окрема особа

- конкретна група людей, первинний колектив

- велика соціальна група, або цільова аудиторія

- сам суб'єкт психологічної практики

6. Світоглядні засади психологічної практики, яку здійснює психологічна служба системи освіти:

- наукові знання

- позанаукові концепції (міфологія, релігія, містичні концепції і вчення)

- життєвий досвід (здоровий глузд, професійний і соціальний досвід)

- еkleктичне поєднання різних світоглядних засад (ужиткова, побутова, повсякденна психологія)

7. Застосування загальнонаукової методології і методології психологічної науки передбачається в процесі психологічної практики, що спирається на:

- наукові знання

- поза наукові концепції (міфологія, релігія, містичні концепції і вчення)

- життєвий досвід (здоровий глузд, професійний і соціальний досвід)

- еkleктичне поєднання різних світоглядних засад (ужиткова, побутова, повсякденна психологія)

8. Статистична і експериментальна перевірка, відтворюваність даних, отриманих під час досліджень є основою для психологічної практики, що спирається на:

- наукові знання

- позанаукові концепції (міфологія, релігія, містичні концепції і вчення)

- життєвий досвід (здоровий глузд, професійний і соціальний досвід)

- еkleктичне поєднання різних світоглядних засад (ужиткова, побутова, повсякденна психологія)

9. Здоровий глузд, інтуїція, життєвий досвід і схильність до даного виду діяльності – вимоги до суб'єкта психологічної практики, яка спирається на:

- наукові знання

- позанаукові концепції (міфологія, релігія, містичні концепції і вчення)

- життєвий досвід (здоровий глузд, професійний і соціальний досвід)

- еkleктичне поєднання різних світоглядних засад (ужиткова, побутова, повсякденна психологія)

10. Система взаємопов'язаних і взаємообумовлених методів, методик і процедур, що спрямовані на внесення змін, перетворення предмету психологічної практики, досягнення прогнозованого кінцевого результату це:

- психологічна технологія

- технологія

- педагогіка

- психологія

11. Психологічна деонтологія це:

- методи дослідження психіки

- індивідуальні погляди на світобудову

- принципи (у т.ч. етичні) надання професійної психологічної допомоги

- зміст діяльності практикуючого психолога

12. У якому році було прийнято доповнення до Закону України «Про освіту» у Статті 21 (Психологічна служба в системі освіти), яким визначено, що за своїм статусом практичні психологи належать до педагогічних працівників?

- 1996
- 2000
- 2001
- 2006

13. У якому році створено Товариство психологів України?

- 1990
- 1991
- 1993
- 2004

14. У якому році створено мережу центрів соціально-психологічної реабілітації населення, що постраждало внаслідок Чорнобильської катастрофи?

- 1991
- 1990
- 1994
- 2004

15. У якому році створено психологічну службу в органах внутрішніх справ?

- 1991
- 1993
- 1998
- 2004

16. У якому році започатковано психологічну службу в системі освіти України?

- 1990
- 1991
- 1993
- 2004

17. Перша всеукраїнська конференція з практичної психології (м. Луцьк), на якій була обговорена концепція розвитку психологічної служби, визначені організаційні моделі та стратегії, відбулась у:

- 1990
- 1991
- 1992
- 1995

18. Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи було створено у:

- травні 1993
- квітні 1995
- квітні 1996
- липні 1998

19. Що відрізняє алгоритм надання психологічної допомоги психологами Державної служби України з надзвичайних ситуацій?

- можливість не дотримуватись принципу конфіденційності
- більша тривалість у часі індивідуальної роботи
- надання допомоги при роботі на випередження, навіть у випадку, якщо постраждалий вважає, що вона не потрібна
- більш високий поріг професійного вигорання фахівців

20. Психологічне обстеження учнів і студентів, їхніх груп та колективів, моніторинг зміст у і умов індивідуального розвитку учнівської та студентської молоді, визначення причин та особистісних проблем, що ускладнюють їх розвиток та навчання це

- корекція
- прогностика
- діагностика
- реабілітація

21. Здійснення психолого-медико-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психофізичному та індивідуальному розвитку і поведінці, схильності до залежностей та

правопорушень, подолання різних форм девіантної поведінки, формування соціально корисної життєвої перспективи;

- корекція
- прогностика
- діагностика
- реабілітація

22. Надання психолого-педагогічної допомоги дітям, підліткам, молоді, які перебувають у кризовій або складній життєвій ситуації з метою адаптації та повернення до звичайних умов навчання і життєдіяльності це

- реабілітація
- прогностика
- діагностика
- профілактика

23. Попередження відхилень у психофізичному розвитку та становленні особистості, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям у навчально-виховному процесі тощо;

- прогностика
- діагностика
- профілактика
- профілактика

24. Розробка, апробація і застосування моделей поведінки групи та особистості у різних умовах та життєвих ситуаціях, визначення тенденцій розвитку груп, міжгрупових взаємин та освітньої ситуації у регіоні це:

- профілактика
- прогностика
- реабілітація
- діагностика

25. Визначення змісту, напрямків та психолого-педагогічних методів стимулювання індивідуального розвитку учнів і студентів, їхніх груп і колективів, складання на цій основі життєвих планів, проектів розвитку колективу і групи це:

- профілактика
- реабілітація
- корекція
- проектування

26. Який напрям діяльності психологічної служби реалізується у вивченні закономірності психічного розвитку і формування особистості дитини з метою розробки методів і методик професійного застосування психологічних знань в умовах сучасної школи?

- науковий
- прикладний
- методичний
- практичний

27. Який напрям діяльності психологічної служби здійснює соціально-психологічне забезпечення процесу навчання і виховання шляхом розробки методик і технологій роботи практичних психологів і соціальних педагогів, включаючи розробку навчальних програм, підручників, професійну підготовку і підвищення кваліфікації фахівців?

- науковий
- прикладний (методичний)
- психологічний
- практичний

28. Який напрям діяльності психологічної служби забезпечує безпосередню роботу психологів та соціальних педагогів у навчальних закладах?

- науковий
- прикладний
- методичний
- практичний

29. Основною структурною одиницею психологічної служби системи освіти є:

- психолог-практик

- науково-методичні центри
- навчальні заклади усіх типів
- психологічні служби окремих навчальних закладів

30. Що не є завданням діяльності психологічної служби системи освіти України?

- підвищення ефективності навчально-виховного процесу на основі залучення новітніх досягнень психологічної науки
- захист психічного здоров'я та особистісного суверенітету всіх учасників навчально-виховного процесу
- ліцензування вищих навчальних закладів що готують фахівців за спеціальністю «Психологія»
- сприяння повноцінному особистісному й інтелектуальному розвитку дітей на кожному віковому етапі

31. Що не є завданням діяльності психологічної служби системи освіти України?

- профвідбір та профпідбір фахівців на керівні посади в органи місцевої влади
- створення психологічних і соціально-педагогічних умов для формування у вихованців мотивації до самовиховання і саморозвитку;
- забезпечення індивідуального підходу до кожної дитини на основі її психолого-педагогічного вивчення
- профілактика і корекція відхилень в інтелектуальному і особистісному розвитку учнів, студентів, вихованців.

32. Що не входить до переліку документів, якими керується психологічна служба у своїй діяльності

- Конституція України, Декларація прав людини
- Кіотський протокол
- Конвенція про права дитини
- Закони України про освіту

33. Що не входить до переліку документів, якими керується психологічна служба у своїй діяльності

- чинне законодавство України
- Хартією Миру
- Положення про психологічну службу системи освіти України
- Етичний кодекс психологів України

34. Які фахівці не належать до тих, хто забезпечує діяльність служби в системі освіти України?

- практичні психологи, соціальні педагоги,
- керівники навчальних закладів всіх рівнів
- консультанти психолого-медико-педагогічних консультацій,
- методисти які мають вищу спеціальну освіту

35. Які із запропонованих тверджень не стосуються працівників психологічної служби?

- за своїм статусом належать до педагогічних працівників
- відповідно до чинного законодавства користуються всіма правами і гарантіями передбаченими для педагогічних працівників
- мають проходити підвищення кваліфікації раз на десять років
- мають подвійне підпорядкування: адміністративне і методичне

36. Що із сказаного про діяльність психологічної служби в системі освіти України не відповідає дійсності?

- метою діяльності психологічної служби є забезпечення і підвищення ефективності навчально-виховного процесу шляхом його індивідуалізації
- метою діяльності психологічної служби є захист психічного здоров'я і соціального благополуччя всіх учасників навчально-виховного процесу
- метою діяльності психологічної служби є забезпечення ринку праці кваліфікованими кадрами
- психологічна служба системи освіти є складовою частиною державної системи охорони фізичного і психічного здоров'я молодих громадян України

37. Що із сказаного про діяльність психологічної служби в системі освіти України не відповідає дійсності?

- служба забезпечує створення психологічних умов для адаптації до умов праці на робочому місці
- діє з метою виявлення і створення оптимальних соціально-психологічних умов для розвитку та саморозвитку особистості

- служба забезпечує своєчасне і систематичне вивчення психофізичного розвитку дитини, мотивів її поведінки і діяльності з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, статевих та інших індивідуальних особливостей,

- служба сприяє виконанню освітніх і виховних завдань навчальними закладами.

38. Що не відноситься до компетенції практичного психолога навчального закладу?

- участь у здійсненні освітньої, виховної роботи, спрямованої на забезпечення всебічного особистісного

розвитку дітей і учнівської молоді, збереження їх повноцінного психічного здоров'я;

- проведення психолого-педагогічної діагностики готовності дитини до навчання в період її переходу з однієї вікової групи до іншої, допомага дитині у виборі навчального закладу згідно з рівнем її психічного розвитку

- залучення до культурно-освітньої, профілактично-виховної, спортивно-оздоровчої, творчої роботи різних установ, громадських організацій, творчих спілок, окремих громадян;

- розробка та впровадження розвивальних, корекційних програм навчально-виховної діяльності з урахуванням індивідуальних, статевих, вікових особливостей різних категорій дітей

39. Що не відноситься до компетенції практичного психолога навчального закладу?

- сприяння вибору підлітками професій з урахуванням їх ціннісних орієнтацій, здібностей, життєвих планів і

можливостей, підготовка учнів до свідомого життя

- організація участі вихованців у науковій, технічній, художній творчості, спортивній, суспільно-корисній діяльності

- превентивне виховання, профілактика злочинності, алкоголізму і наркоманії, інших uzалежнень і шкідливих звичок серед підлітків

- психологічна експертиза і психолого-педагогічна корекція девіантної поведінки неповнолітніх;

40. Що відноситься до компетенції практичного психолога навчального закладу?

- формування психологічної культури вихованців, учнів, педагогів, батьків, консультування з питань психології, її практичного використання в організації навчально-виховного процесу

- здійснення посередництва між освітніми установами і сім'єю, трудовими колективами, громадськістю

- організація участі вихованців у науковій, технічній, художній творчості, спортивній, суспільно-корисній діяльності

- піклування про професійне самовизначення і адаптацію до умов праці на робочому місці

41. Що не відноситься до компетенції соціального педагога навчального закладу?

- здійснення посередництва між освітніми установами і сім'єю, трудовими колективами, громадськістю, організація їх взаємодії з метою створення умов для всебічного розвитку дітей і підлітків;

- сприяння участі вихованців у науковій, технічній, художній творчості, спортивній, суспільно-корисній діяльності

- розробка та впровадження розвивальних, корекційних програм навчально-виховної діяльності з урахуванням індивідуальних, статевих, вікових особливостей різних категорій дітей

- виявлення задатків, обдарувань, розкриттю здібностей, талантів, дбає про професійне самовизначення та

соціальну адаптацію учнівської молоді;

42. Що не відноситься до компетенції соціального педагога навчального закладу?

- залучення до культурно-освітньої, профілактично-виховної, спортивно-оздоровчої, творчої роботи різних установ, громадських організацій, творчих спілок, окремих громадян

- участь у подоланні особистісних, міжособистісних, внутрішньосімейних конфліктів,

- надання консультативної психолого-педагогічної допомоги дітям і підліткам, групам соціального ризику, дітям, які потребують піклування тощо

- проведення психолого-педагогічної діагностики готовності дитини до навчання в період її переходу з однієї вікової групи до іншої, допомога дитині у виборі навчального закладу згідно з рівнем її психічного розвитку

43. Яка тривалість робочого тижня практичного психолога (соціального педагога)?

- 38 годин

- 40 годин

- 48 годин

- 60 годин

44. Скільки годин (з усіх годин робочого тижня) відводиться психологу для роботи у навчальному закладі (на індивідуальну і групову психодіагностику, консультування учнів, учителів, батьків, корекційно-розвивальну роботу тощо)?

- 10

- 20

- 25

- 40

45. Скільки годин (з усіх годин робочого тижня) відводиться психологу на підготовку до проведення соціально-психологічних заходів (занять, тренінгів, ділових ігор), обробку результатів досліджень, оформлення висновків тощо?

- 10

- 20

- 25

- 40

2.7.2. Питання до екзамену:

1. Феномен психологічної практики. Психологія ненаукова, наукова, побутова і їх зв'язок з психологічною практикою. 2. Практична психологія та її місце у системі психологічного знання. 3. Соціальні технології як методична основа діяльності психологічної служби.

4. Етичні засади професійної діяльності практичного психолога. Етичний кодекс психолога.

5. Історія розвитку психологічних служб в Україні. Періодизація розвитку прикладної психології в Україні. 6. Психологія в умовах соціальних потрясінь початку ХХ століття. 7. Розвиток психотехніки. 8. Виникнення і розвиток педології. 9. Заборона прикладної психології в СРСР. 10. Розвиток радянської психології в період до II Світової війни. 11. Теоретичні передумови розвитку практичної психології в Україні у другій половині ХХ століття. 12. Етапи становлення і розвитку психологічної служби в Україні. 13. Національна система соціальних і психологічних служб України. 14. Загальні принципи організації національної системи соціальних і психологічних служб України. 15. Відомчі психологічні служби України. Система психологічного забезпечення діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій. 16. Відомчі психологічні служби України. Система психологічного забезпечення діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ. 17. Відомчі психологічні служби України. Система психологічного забезпечення діяльності персоналу Державної прикордонної служби України. 18. Відомчі психологічні служби України. Центри соціально-психологічної реабілітації населення, що постраждало внаслідок аварії на ЧАЕС. 19. Організація психологічної служби системи освіти в США. 20. Організація психологічної служби в країнах Європи. 21. Організація психологічної служби в системі освіти Ізраїлю. 22. Система психологічної підтримки освіти в Росії. 23. Організація та структура психологічної служби системи освіти України. 24. Мета, завдання і принципи організації психологічної служби. 25. Структура та управління психологічною службою. 26. Розподіл функцій і повноважень у психологічній службі. 27. Організаційні моделі діяльності психологічної служби. 28. Організаційні моделі діяльності психологічної служби на рівні «район, громада (місто) – освітній заклад». 29. Організаційні моделі діяльності психологічної служби на рівні області. 30. (ІРЦ) Інклюзивно-ресурсні центри: структура, функції, принципи діяльності. 31. Психологічна служба у початковій школі. 32. Діяльність психологічної служби основної школи. 33. Психологічне забезпечення діяльності закладу позашкільної освіти. 34. Психологічна служба вищих навчальних закладів. 35. Діяльність психологічної служби в умовах військової агресії. 36. Професійна підготовка та розвиток особистості практичного психолога. 37. Професійне становлення особистості практичного психолога. 38. Професійне зростання фахівця психологічної служби.

2.8. Система оцінювання (критерії оцінювання та шкала оцінювання) із дисципліни «Психологічна служба в системі освіти»

2.8.1. Розподіл балів у межах навчальної дисципліни
форма підсумкового контролю – екзамен

Денна форма навчання

<i>Практичні заняття</i>											<i>Модульний контроль</i>	<i>Форма семестрової атестації</i>	
Максимальна кількість балів -75											Максимальна кількість балів -15	Максимальна кількість балів -10	
ПЗ1	ПЗ2	ПЗ3	ПЗ4	ПЗ5	ПЗ6	ПЗ7	ПЗ8	ПЗ9	ПЗ 10	ПЗ 11	МК	екзамен	
7	6	7	7	7	7	6	7	7	7	7	1-3	15	10
Всього – 100 балів													

Заочна форма навчання

<i>Практичні заняття</i>					<i>Модульний контроль</i>	<i>Форма семестрової атестації</i>	
Максимальна кількість балів -75					Максимальна кількість балів -15	Максимальна кількість балів -10	
ПЗ1		ПЗ2		ПЗ3	МК	екзамен	
25		25		25	1-3	15	10
Всього – 100 балів							

2.8.2. Критерії та рівні навчальних досягнень студентів
з курсу «Психологічна служба в системі освіти»

Оцінка ECTS	Сума балів за 100 бальною шкалою	Критерії
--------------------	---	-----------------

A	90-100	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями	Студент вільно володіє навчальним матеріалом, успішно розв'язує завдання підвищеної складності, аргументовано висловлює свої думки, виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань, під час виконання самостійної роботи. Основні питання розкриває на високому теоретичному й практичному рівнях, без ускладнень орієнтується в матеріалі, повністю відповідає на додаткові запитання. Якість відповідей свідчить про вільне володіння навчальним матеріалом, а також про ознайомлення з додатковим матеріалом із навчальної дисципліни. Набуті компетенції творчо застосовує в професійній предметній діяльності.
B	82-89	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження	Студент володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни на творчому рівні. Під час відповідей виявляє вільне володіння лекційним і практичним матеріалом, проте у відповідях допускає неточності.
C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками	Студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, проте не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає суттєві неточності. Розкриває основні питання, а на додаткові відповідає неповно. Ознайомлення з додатковими джерелами не є систематизованим.
D	64-73	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками	Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях. Послуговується тільки загальним поняттєвим апаратом, у цілому орієнтується в досліджуваному предметі, але розкриваючи основні питання допускає суттєві помилки.
E	60-63	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній.	Домінує репродуктивний виклад інформації; труднощі в проведенні міжпредметних зв'язків навіть з допомогою викладача; знання основної термінології.

FX	35-59	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни	Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно. Робить принципові помилки у відповідях, не може дати обґрунтовані відповіді на всі основні питання викладача, не орієнтується в основних теоретичних і практичних положеннях курсу або не засвоїв окремі розділи курсу.
F	1-34	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.

2.9. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби : [метод. рек.] / авт.-упор.: В. М. Горленко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко, І. І. Ткачук ; за заг. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ прак. психол. і соціальної роб. 2018.106 с.
2. Методичні рекомендації щодо впровадження циклограм діяльності працівників психологічної служби : метод. рек. / авт.-упор.: В. М. Горленко, Ю. А. Луценко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко, І. І. Ткачук ; за заг. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 132 с.
3. Митник О.Я., Середюк Т.В., Чистяк О.В. Організація психологічної служби. Київ: Слово. 2020. 40 с.
4. Панок В. Г., Острова В. Д. Психологічна служба вищого навчального закладу (організаційно-методичні аспекти) : метод. посіб. Київ : Освіта України, 2010. 230 с.
5. Психологічна служба : Підруч. / [В.Г.Панок (наук. ред.), А.Г.Обухівська, В.Д.Острова та ін.]. Київ : Ніка-Центр, 2016.362 с.

Додаткові

1. Анотований каталог інноваційного педагогічного досвіду працівників психологічної служби системи освіти України / [за заг. ред. В. Г. Панка; упорядн. Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко] Київ: Шк. світ, 2008. 70 с.
2. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України / [упоряд. В.Г.Панок, І.І.Цушко, А.Г. Обухівська] Київ: Шк. світ. 2008. 256 с.
3. Лемак М. В., Петрише В. Ю. Психологу для роботи: діагностичні методики. – [збірник психодіагностичних методик]. Ужгород, Вид-во Олександри Гаркуші, 2012. 615 с.
4. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу : навч. посіб. Київ. : Центр учбової літератури, 2017. 296 с.
5. Приходько Ю. О. Практична психологія: введення у професію [Текст] : навч. посіб. - Вид. 2-ге, доп. Київ : Каравела, 2010. 232 с.
6. Романовська Д. Д., Ілащук О. В. Психологічні стратегії формування позитивного мікроклімату в навчальному закладі: методичний посібник. Чернівці, 2012. 180 с.
7. Романовська Д. Д., Боярин Л. В. Стратегії соціально-психологічного супроводу учнів з девіантною поведінкою: методичний посібник. Чернівці, 2012.128 с.
8. Романюк М. Співпраця психологічної служби і педагогів щодо подолання посттравматичного стресового розладу в підлітків// Практичний психолог. Школа. 2014. №10. С. 36-39.

9. Чернобровкіна В. А. Психологія особистісної свободи: моногр. Луганськ : ДЗ "ЛНУ ім. Тараса Шевченка", 2012. 458 с.
10. Легка Л. М., Семенча Л. Г. Організація діяльності психологічних служб: навч. посіб. - Львів: Новий Світ-2000, 2009. 372 с.
11. Строяновська О. В. Психологічна служба в системі освіти: практикум з навчального курсу для практичних психологів; навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Каравела, 2010. 176 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Етичний кодекс психолога [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://psyua.com.ua/page/zakon.php>; www.psyjournals.org.ua
2. Лист МОН від 21.08.2023 №1/12492-23 “Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2023/2024 навчальному році https://vinps.vn.ua/wp-content/uploads/2023/09/%D0%A0%D0%B5%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%E3%80%93%E3%80%93%E3%80%93_%D0%B4%D0%BB%D1%8F_%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%E3%80%93%D1%87%D0%BD%D0%BE%E3%80%93%E3%80%93_%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B6%D0%B1%D0%B8_2023-1.pdf
3. Лист МОН України «Щодо організації та проведення «години психолога» у загальноосвітніх навчальних закладах» (від 04.07.12 № 1/9-488) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://psyua.com.ua/page/zakon.php>
4. Лист МОН від 24.07.2019 № 1/9-477 “Про типову документацію працівників психологічної служби у системі освіти України” https://drive.google.com/open?id=1UY_xe_kXCqYFOKgjZjd5xA4-KbSBzIef-qWQoEWugPs
5. Лист МОН України «Щодо планування діяльності, ведення документації і звітності усіх ланок психологічної служби системи освіти України» (27.08.2000 № 1/9-352) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://psyua.com.ua/page/zakon.php>; www.psyjournals.org.ua
6. Наказ МОН від 22.05.2018 № 509 “Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України <https://drive.google.com/file/d/1kX--tmR5YnW0QmzB1WatXduf0ufMM2hB/view?usp=sharing>
7. Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти (19.10.2001 № 691) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://psyua.com.ua/page/zakon.php>; www.psyjournals.org.ua
8. Офіційний сайт «Психологічна служба закладів освіти» – Режим доступу до документу: <https://psychologdcpp.in.ua/>
9. Типове положення про атестацію педагогічних працівників (09.09.2022 року № 805) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/88114/